

S. Sayısı : 137

Millî Korunma Kanununun 4648 sayılı Kanunla değiştirilen 65 nci maddesinin değiştirilmesi ve 4945 sayılı Kanunla değiştirilen 66 ncı maddesinin yürürlükten kaldırılması hakkında kanun tasarısı ve İçişleri ve Adalet Komisyonları raporları (1/98)

T. C.

Başbakanlık

1. XII. 1950

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 1653, 6 - 4170

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Millî Korunma Kanununun 65 nci maddesinin değiştirilmesi ve 66 ncı maddesinin kaldırılması hakkında Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 25.XI.1950 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

A. Menderes

GEREKÇE

Millî Korunma Kanununun 65 nci maddesinin üçüncü bendinde, vali ve kaymakamlara veya bunların yazılı emirleriyle vazifelendirilen memurlara arama yetkisi verilmiş olduğu gibi bu maddenin 4, 5 ve 6 numaralı bendleri de aramanın ne suretle yapılacağına ve aramada ne gibi hususlara riayet edileceğine dair hükümleri ihtiva etmekte ve aynı kanunun 66 ncı maddesi ise yiyicilikten, rüşvet alıp vermektan, ihtilâs ve zimmete para geçirmektan, gerek doğrudan doğruya ve gerek memuriyet vazifesini suiistimal suretiyle kaçakçılıktan ve resmen vukubulan alım ve satımlara fesat karıştırmaktan ve Devlet hariciyesine ait gizli evrakı veya şifreleri ifşa veya ifşaya sebebiyet vermektan ve bu cürümlere iştirakten sanık olanlar hakkındaki duruşmanın tutuk olarak yapılacağını âmir bulunmaktadır.

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa göre bir kimsenin meskeninde, üzerinde veya her hangi bir yerinde aramaya karar vermek yetkisi münhasıran yargıca ait olup konut ve kişi dokunulmazlığıyla doğrudan doğruya ilgili bulunan böyle bir yetkinin idare âmir ve memurlarına verilmesinin Anayasa hükümleriyle telifi mümkün görülmemiştir. Yine Millî Korunma Kanununun 66 ncı maddesindeki mecburi tevkife dair olan hükmün ise, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun tevkif sebeplerini gösteren ve tevkifi müstelzim hal ve şartların vücudunu yargıcın serbest takdirine bırakan 104 ncü maddesinin ana prensibine uygun bulunmamış ve yargıcın serbest takdirini bağlayan bu hükmün tatbikatta iyi neticeler vermediği de tecrübelerle sabit olmuştur.

Binaenaleyh, bu mülâhazalara binaen Millî Korunma Kanununun mecburi tevkife dair olan 66 ncı maddesiyle idare âmir ve memurlarına arama yetkisi veren 65 nci maddesinin 3 numaralı bendi kaldırılmış ve bu maddenin aramanın ne suretle yapılacağına ve ne gibi esaslara riayet edileceğine dair hükümleri ihtiva eden 4, 5 ve 6 ncı bendleri de, bu hususlarda Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda kâfi hükümler mevcut olması hasebiyle, zait görülerek maddeden çıkarılmıştır.

İçişleri Komisyonu raporu

T. B. M. M.

İçişleri Komisyonu

Esas No.1/28

Karar No. 10

28 . XII . 1950

Yüksek Başkanlığa

Millî Korunma Kanununun 65 nci maddesinin değiştirilmesi ve 66 ncı maddesinin kaldırılması hakkında Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulu tarafından Meclise sevk edilen kanun tasarısı Yüksek Başkanlıkça komisyonumuza havale buyurulmakla, Adalet ve İçişleri Bakanlıkları temsilcilerinin iştirakiyle komisyonumuzda müzakere olundu.

Tasarı gerekçesinde etraflıca izah olduğu üzere Millî Korunma Kanununun, aramaya mütaallik 65 nci maddesinin (3, 4, 5) nci bentlerinde vali, kaymakam gibi idari makamlar ile bunların yazılı emirleriyle aramada vazifelendirilen memurların bu yetkilerinin ref'i neticesi, aramada Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun umumi prensibine uyulması ve keza aynı kanunun 66 ncı maddesindeki mecburi tevkif hükmünün çıkarılmasıyla tevkifi yargıcın takdirine bırakmak suretiyle yukarda sözü geçen kanunun 104 ncü maddesinin tatbikına mutabakatın sağlanması amacını gütmekte ise de:

Millî Korunma Kanunu bir fevkalâde zamana mahsus kanun olmak itibariyle değişik ve belki de daha ağır hükümleri ihtiva etmesi, karşıladığı fevkalâde zaruretlerin bir icabıdır.

Bu cihet Anayasa Kanunumuzdaki fevkalâde ahval için kabul edilen tedbirler cümlesinden ve millî menfaatler iktizasından bulunduğu cihetle Anayasaya da aykırı değildir. Keza kanun esas olarak yürürlükte bulunduğu müddetçe tathikatındaki faydayı sağhyacak olan maddelerinin tâdil veya tamamen ilgasına gidildiği takdirde kanunun isdarındaki umumi faide mülahazasından da uzaklaşmış olunur.

Bahse konu kanun olağanüstü zamanlara mahsus olması ve tathikatının mahdut zamana mahsus bulunması ve fevkalâde halin gittikçe şiddet ve ehemmiyet kesbeylediğinin son bütçe gerekçesiyle Hükümet tarafından da izah olunması karşısında bu teklifin Hükümet noktalarına ile de tezat teşkil ettiği açıkça tezahür eder.

66 ncı maddede bu kanun müvacehesinde

zikrolunduğu gibi anormal bir tevkif mecburiyeti de tahmil etmemektedir.

Şöyle ki:

Ceza Muhakemeleri Kanununun 104. ncü maddesi suçlunun sıfat, şahsiyet ve ikametgâh sahibi olup olmayışı ve suçun mahiyeti bakımlarından aynı mükellefiyeti tahmil edici bir ruh taşımaktadır. Bundan başka 3005 sayılı Meşhur Suçlar Kanununun 13. ncü maddesinde tevkif mecburiyeti ve 1609 sayılı Kanundaki aynı mahiyetteki mecburiyet karşısında tasarı hukuki, fiili ve amelî bir istinattan da mahrum kalır.

Hülâsa; bugünkü içtimai ve iktisadi sebepler ile memleketin mülkî taksimatı ve dünyanın halen içerisinde bulunduğu siyasi durum müvacehesinde fevkalâde zamanlara mahsus bir kanunun kül halinde yürürlükte bulunurken bir Anayasa meselesi yaparak kanunun ruh ve esasına hâkim maddelerinde tadilâta gitmek veya yürürlükten kaldırmanın yersiz ve mevsimsiz bulunduğu kanaat hâsıl olduğundan tasarının reddine ekseriyetle karar verildi.

Havalesi gereğince Adalet Komisyonuna tevdi edilmek üzere yüksek Başkanlığa sunulur.

İçişleri Ko. Başkanı	Başkan Vekili	
Krklareli	Bursa	
F. Üstün	N. Yılmaz	
Sözcü	Kâtip	
Zonguldak	Amasya	
A. Yurdabayrak	K. Eren	
	İmzada bulunmadı	
BİTİLİS	Bursa	Çoruh
M. Ertan	A. Brozan	Z. Ural
	İmzada bulunmadı	
Çorum	Kütahya	Niğde
B. Koldaş	Muhafifim	F. Ecer
	Y. Aysal	
Ordu		Tokad
F. Boztepe		N. T. Topçoğlu
İmzada bulunmadı		İmzada bulunmadı
Trabzon	Urfa	Van
H. Orhon	R. K. Timuroğlu	İ. Akın

Adalet Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Adalet Komisyonu

Esas No. 1/98

Karar No. 25

19 . IV . 1954

Yüksek Başkanlığa

Millî Korunma Kanununun 4648 sayılı Kanunla değiştirilen 65 nci maddesinin değiştirilmesi ve 4945 sayılı Kanunla değiştirilen 66 nci maddesinin yürürlükten kaldırılması hakkında Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 25 . XI . 1950 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulmasına karar verilen kanun tasarısı Komisyonumuza havale edilmekle Adalet Bakanlığı Temsilcisi hazır olduğu halde incelendi.

Millî Korunma Kanununun 65 nci maddesinin 3 ncu bendinde, vali ve kaymakamlara veya bunların yazılı emirleriyle vazifelenen memurlara arama yetkisi verilmiş olduğu gibi bu maddenin 4, 5 ve 6 numaralı bentleri de aramanın ne suretle yapılacağına ve aramada ne gibi hususlara riayet edileceğine dair hükümleri ihtiva etmekte ve aynı kanunun 66 nci maddesi ise yiyicilikten, rüşvet alıp vermektan, ihtilâs ve zimmete para geçirmektan gerek doğrudan doğruya ve gerek memuriyet vazifesini suiistimal suretiyle kaçakçılıktan ve resmen vukubulan alım ve satımlara fesat karıştırmaktan ve Devlet hariciyesine ait gizli evrakı veya fişleri ifşa veya ifşaya sebebiyet vermektan ve bu cürümlere iştiraktan sanık olanlar hakkındaki duruşmanın tutuk olarak yapılacağına âmir bulunmaktadır.

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa göre bir kimsenin meskeninde, üzerinde veya her hangi bir yerinde aramaya karar vermek yetkisi munhasıran yargıca ait olup konut ve kişi dokunulmazlığı ile doğrudan doğruya ilgili bulunan böyle bir yetkinin idare ve âmir ve memurlarına verilmesinin Anayasa hükümleriyle telifi mümkün görülmemiştir.

Yine Millî Korunma Kanununun 66 nci maddesindeki mecburi tevkife dair olan hükmün ise, Ceza Mahkemeleri Usulü Kanununun tevkif sebeplerini gösteren ve tevkifi müstelzim hal ve şartların vücudunu yargıcın serbest takdirine bırakan 104 ncu maddesinin ana prensibine uy-

gun bulunmamış ve yargıcın serbest takdirini bağlayan bu hükmün tatbikatta iyi neticeler vermediği de tecrübelerle sabit olmuştur. Şeklindeki Hükümet dilekçesi muvafık görülmüştür. Bundan başka tasarının teklifinden sonra Büyük Millet Meclisince Anayasanın şahsın masuniyeti hakkındaki prensiplerine ve Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun tevkif edip etmemek hususunda hâkime serbestii takdir hakkı veren 104 ncu maddesinin vaz'ettiği esasa muhalif ve antidemokratik mahiyette bulunan aynı kanunun 200 ncu maddesinin ağır cezalı suçlardaki tevkif mecburiyetine mütaallik hükmü ile 3005 sayılı Meshut Suçlar Kanununun yine bu mahiyetteki 13 ncu maddesi Büyük Millet Meclisince yürürlükten kaldırılmış olduklarından bu hükümlere mütenazır olarak Millî Korunma Kanunundaki bahsi geçen 65 ve 66 nci maddelerinin de kaldırılması zaruri telâkki edilmiştir.

Gerçi memurların işledikleri zimmet, ihtilâs, irtikâp, rüşvet, kaçakçılık gibi bâzı suçlar hakkında tatbiki icap eden 1609 sayılı Kanunda yargılamanın mevkufen yapılmasını emreden hükümler halen mevcuttur. Ancak Millî Korunma Kanununun 68 nci maddesi 1609 sayılı Kanunun dairei şümülüne giren bu gibi suçları da içine almakta ve bahsi geçen Kanunun tevkife mütaallik hükmü mahkemelerce halen tatbik olunmamaktadır.

Millî Korunma Kanunundaki hükümler karşısında sözü geçen 1609 sayılı Kanunun diğer hükümleri gibi tevkife mütaallik hükmü de şimdiki halde yürümektedir. Bu sebeple esasen Hükümetçe kaldırılması teklif edilmeyen 1609 sayılı Kanunun tevkife mütedair hükmünün de ilga edildiğine dair tasarıya ayrı bir madde eklenmesine Komisyonumuzca lüzum görülmemiştir.

Bu sebep ve gerekçelere binaen yerinde görülen kanun tasarısının aynen kabulü ile Millî Korunma Kanununun 65 ve 66 nci maddelerinin yürürlükten kaldırılmasına oy birliği ile karar verilmiştir.

Kamutayın yüce tasvibine arz olunmak üzere
Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Sözcü	Kâtip
Ankara	Balıkesir	Balıkesir
O. İ. İtakin	M. Erkuyumcu	V. Asena
Ankara	Çoruh	Çorum
O. Ş. Çiçekdağ	M. Güney	H. Ortakçioğlu

Edirne	Elâzığ	Erzurum
M. Enginin	H. A. Yöney	E. Karan
İstanbul	Kars	Konya
A. Moshos	A. Çetin	M. Obuz
Kütahya	Mardin	Samsun
S. S. Nasuhoğlu	M. K. Boran	F. Tüzel
Seyhan		Yozgad
S. Serçe		N. Ü. Alcala

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

*Millî Korunma Kanununun 65 nci maddesinin
değiştirilmesi ve 66 ncı maddesinin kaldırılması
hakkında kanun tasarısı*

MADDE 1. — Millî Korunma Kanununun
4648 sayılı Kanunla değişen 65 nci maddesi aşa-
ğıda yazılı olduğu üzere değiştirilmiştir.

Madde 65. — 1. Bu kanun hükümlerinin
tatbikatında salâhiyetli memurlara lüzum görü-
len her türlü malûmatın verilmesi ve her nevi
vesikalarn ve defterlerin gösterilmesi mecbu-
ridir.

2. Bu memurlar, vazifelerinin ifası sırasın-
da bu kanunun cezalandırdığı fillere muttali
olduklarında, Meşhut Suçların Muhakeme Usulü
Kanununun dördüncü maddesi hükümlerini tat-
bik ederler. Talep vukuunda zabıta makam ve
memurları bu memurlara yardım etmeye mecbu-
rurlar.

3. Arama neticesinde kanun hükümlerine
muhalif olarak saklanmış veya saklanmak istenilmiş mallar zuhur ederse bu mallar alınarak Hükümetin evvelce tesbit etmiş olduğu mahallere sevk ve teslim edilir ve değer bedelleri emaneten Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası şubelerine ve bulunmayan yerlerde mal sandıklarına yatırılır. Bu suretle malları alınan hükmi ve hakiki şahıslar aleyhine Millî Korunma Kanununa tevfikan ayrıca cezai takibat yapılır.

MADDE 2. — Millî Korunma Kanununun

4945 sayılı Kanunla değişen 66 ncı maddesi kaldırılmıştır.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan	Devlet Bakanı
A. Menderes	Başbakan Yardımcısı
	S. Ağaoğlu
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
F. L. Karaosmanoğlu	H. Özyörük
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
Refik Ş. İnce	
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
F. Köprülü	H. Polatkan
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
T. İleri	
İsko. ve Ticaret Bakanı	Sa. ve So. Y. Bakanı
Z. H. Velibeşe	Dr. E. H. Üstündağ
G. ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
N. Özsan	N. Ökmen
Ulaştırma Bakanı	Çalışma Bakanı ve
S. Kurtbek	Bayındırlık B. V.
	H. Köymen
İşletmeler Bakanı	
Muhlis Ete	